

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจของการผลิตผักสลัดอินทรีย์ในจังหวัดนครราชสีมาโดยการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างทั้ง 2 อำเภอ คือ อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอชุมพวง ทั้ง 3 ฤดูกาล คือ ฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกผักสลัดอินทรีย์ โดยศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนจากการปลูกผักสลัดอินทรีย์ ระดับความคุ้มทุน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลผลิตผักสลัดอินทรีย์กับปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิต พิจารณาถึงระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจ ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกผักสลัดอินทรีย์ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้จากการสำรวจเกษตรกรผู้ปลูกผักสลัดอินทรีย์ ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการผลิต 2550 จำนวน 60 ราย

ผลการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกผักสลัดอินทรีย์พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักสลัดอินทรีย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุประมาณ 41 – 60 ปี ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา ทำเป็นอาชีพเสริมรองจากการปลูกพืชชนิดอื่น ๆ ในเรื่องสภาพดินเขื่อนั้นผู้ปลูกผักสลัดอินทรีย์ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเองและเงินทุนจากการกู้ยืมรวมกัน ในขณะที่เกษตรกรที่กู้เงินเพื่อใช้ในกิจกรรมการปลูกผักสลัดอินทรีย์ จะกู้ยืมเงินจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสหกรณ์ เป็นส่วนใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 21 และเมื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการปลูกผักสลัดอินทรีย์ พบว่าลักษณะของพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ว่างเปล่า ที่ราบห่างจากถนน การถือครองที่ดินอำเภอวังน้ำเขียวจะเป็นพื้นที่ของตนเองส่วนใหญ่ ส่วนอำเภอชุมพวงพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่าทั้งหมด

เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกผักสลัดอินทรีย์ ของจังหวัดนครราชสีมา มีต้นทุนปลูกผักสลัดอินทรีย์ของอำเภอวังน้ำเขียวในฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน โดยเฉลี่ยต่องานต่อรอบการผลิต เท่ากับ 2,576.76 2,162.07 และ 1,995.05 บาทต่องาน ตามลำดับ สำหรับรายได้จากการปลูกผักสลัดอินทรีย์ ปรากฏว่า รายได้สุทธิต่องาน เท่ากับ 757.79 1,534.45 และ 1,402.60 บาทต่องาน ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์จุดคุ้มทุนพบว่า ระดับผลผลิตคุ้มทุน 88.85 63.27 และ 57.00

กิโลกรัมต่องาน ตามลำดับ ระดับราคาคຸ້ມทุน เท่ากับ 22.62 20.16 และ 20.75 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ สำหรับอำเภอชุมพวงทั้ง 3 ฤดูกาล คือฤดูหนาว ฤดูร้อน และ ฤดูฝน มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ต่อรอบการผลิตเท่ากับ 1,723.30 1,304.06 และ 1,354.46 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ขาดทุนสุทธิ 319.83 214.84 และ 332.18 บาทต่องาน ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์จุดคຸ້ມทุน ระดับผลผลิตคຸ້ມทุน คือ 123.09 86.94 และ 85.73 กิโลกรัมต่องาน ตามลำดับ ระดับราคาคຸ້ມทุน เท่ากับ 17.46 18.32 และ 21.39 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

สำหรับการวิเคราะห์สมการการผลิตผักสลัดอินทรีย์ โดยใช้สมการการผลิตแบบคอบบ์ – ดักลาส (Cobb – Douglas Production Function) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตผักสลัดอินทรีย์กับปัจจัยต่างๆ คือ ปริมาณพันธุ์ผัก ปริมาณปุ๋ยหมัก และจำนวนแรงงาน ทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมัน และขนาดพื้นที่ปลูก ปรากฏว่า ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าว มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณผลผลิตผักสลัดอินทรีย์ในอำเภอวังน้ำเขียว คือฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ได้ร้อยละ 97.10 96.00 และ 79.09 ตามลำดับ นอกจากนั้นเป็นปัจจัยอื่น ๆ ไม่ได้นำมาพิจารณาในสมการ ส่วนอำเภอชุมพวง อิทธิพลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณผลผลิตผักสลัดอินทรีย์ ในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน คิดเป็นร้อยละ 88.57 70.65 และ 82.27 ตามลำดับ โดยค่าความยืดหยุ่นรวมของอำเภอวังน้ำเขียว มีค่าใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่า ลักษณะการผลิตผักสลัดอินทรีย์อยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น โดยอำเภอวังน้ำเขียวมีค่าความยืดหยุ่นรวมเท่ากับ 1.0046 1.2535 และ 1.0238 ในฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ตามลำดับ ส่วนอำเภอชุมพวง ค่าความยืดหยุ่นรวม เท่ากับ 0.5885 และ 0.9119 ในฤดูหนาวและฤดูฝน ตามลำดับ ค่าความยืดหยุ่นรวม มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ลักษณะการผลิตผักสลัดอินทรีย์อยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตลดลง ส่วนในฤดูหนาวเท่ากับ 1.3506 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า ลักษณะการผลิตอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น

การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพของการใช้ปัจจัยการผลิต ได้พิจารณาจากผลการผลิตเพิ่มของการใช้ปัจจัยการผลิตที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต เมื่อใช้ปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย โดยให้ปัจจัยการผลิตชนิดอื่นๆ คงที่ ณ มัชฌิมเรขาคณิต พบว่า ผลผลิตเพิ่มของปัจจัยการผลิต ทั้ง 5 ชนิดมีค่าเป็นบวก แสดงว่าถ้ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิต จะทำให้ผลผลิตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันโดยลำดับปัจจัยที่สำคัญคือ แรงงาน ปริมาณเมล็ดพันธุ์ผัก และปริมาณปุ๋ยหมัก ทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมัน ขนาดพื้นที่ปลูก ตามลำดับ สำหรับอำเภอชุมพวง ผลผลิตเพิ่มของปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ชนิดมีค่าเป็นบวกเช่นกัน

แสดงว่า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิตจะทำให้ผลผลิตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยลำดับปัจจัยที่มีความสำคัญคือ ขนาดพื้นที่ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ฝัก แรงงาน ทุนเงินสด ในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมัน ตามลำดับ

การพิจารณาระดับการใช้ปัจจัยที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจ ในการผลิตฝักสลัดอินทรีย์ได้พิจารณาจากการนำ มูลค่าผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดไปเปรียบเทียบกับราคาปัจจัยการผลิตนั้นๆ ปรากฏว่า อำเภอวังน้ำเขียว มีการใช้ปัจจัยปริมาณเมล็ดพันธุ์ฝัก ปริมาณปุ๋ยหมัก แรงงาน ทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมัน โดยที่มูลค่าผลผลิตเพิ่มสูงกว่าราคาปัจจัยการผลิต แสดงว่ามีการใช้ปัจจัยดังกล่าวเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม ดังนั้นควรเพิ่มปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ชนิด ดังกล่าวคือ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ฝักในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ปริมาณปุ๋ยหมักในฤดูหนาว และฤดูฝน แรงงานในฤดูหนาว และฤดูร้อน ทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมัน ในฤดูร้อนและฤดูฝน ส่วนอำเภอชุมพวง ควรเพิ่มปริมาณเมล็ดพันธุ์ฝักในฤดูหนาวและฤดูร้อน ปริมาณปุ๋ยหมักในฤดูหนาว และทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมันฤดูร้อน และลดปริมาณการใช้ปริมาณเมล็ดพันธุ์ฝักในฤดูร้อน

การพิจารณาประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตนั้น ควรจะพิจารณาด้านราคาผลผลิตและปัจจัยการผลิตด้วย ซึ่งราคาปัจจัยการผลิตนั้นส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต หากเกษตรกรต้องการเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้น เกษตรกรควรจะพิจารณาต้นทุนของปัจจัยการผลิตเทียบกับราคาผลผลิต ซึ่งหากการเพิ่มจำนวนปัจจัยการผลิตแล้วรายได้จากการขายผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นด้วยเกษตรกรอาจไม่จำเป็นต้องเพิ่มปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดดังกล่าว ในขณะที่เดียวกัน การลดปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้น อาจทำให้เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้นจากการลดต้นทุนการผลิตที่มีราคาสูงเมื่อเทียบกับราคาผลผลิต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตฝักสลัดอินทรีย์ ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการผลิต 2550 ใน 3 ฤดูกาล ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนมีนาคม – เมษายน 2550 ฤดูฝนตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2550 และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2550 ทำให้มีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบการผลิตทั้ง 2 อำเภอ พบว่า อำเภอวังน้ำเขียวนำลงทุนมากกว่าอำเภอชุมพวง เนื่องจากสามารถผลิตผักสลัดอินทรีย์ได้ปริมาณมาก และระดับราคาที่ยขายได้สูงกว่าอำเภอชุมพวง ทั้ง 3 ฤดูกาล ดังนั้นจึงทำให้อำเภอวังน้ำเขียว มีผลตอบแทนสูงกว่าซึ่งหากจะคงรักษาระดับราคาดังกล่าว ควรที่จะขยายความต้องการบริโภคผักสลัดอินทรีย์ให้ขยายวงกว้างออกไปจึงจะสามารถเพิ่มปริมาณการผลิตได้ นอกจากนี้อำเภอชุมพวงควรจะศึกษาและแก้ปัญหาวิธีการตลอดจนเทคนิคการผลิต เนื่องจากเทคนิคการผลิตเป็นตัวกำหนดผลผลิตได้เหมือนกันเมื่อใช้ปัจจัยการผลิตที่เท่ากัน

2. จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจการผลิตผักสลัดอินทรีย์ พบว่า อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอชุมพวง ควรเพิ่มการใช้ปัจจัยการผลิตได้แก่ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ผัก ปริมาณปุ๋ยหมัก ทุนเงินสดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำมันมากขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและก่อให้เกิดกำไรมากที่สุดและลดปัจจัยที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเกินไป เช่น ค่าแรงงานครัวเรือน ค่าเตรียมดิน

3. จากการศึกษาด้านทุนพบว่า ในอำเภอวังน้ำเขียวในทั้ง 3 ฤดูกาล ค่าแรงงานครัวเรือนของต้นทุนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละในฤดูหนาวเท่ากับ 55.06 ฤดูร้อน 53.51 และฤดูฝน 50.96 ตามลำดับ ส่วนอำเภอชุมพวงคิดเป็นร้อยละในฤดูหนาวเท่ากับ 66.98 ฤดูร้อน 61.31 และฤดูฝน 62.85 ตามลำดับ ดังนั้นเกษตรกรควรพิจารณาต้นทุนในส่วนนี้เป็นสำคัญ ต้องพิจารณาประสิทธิภาพการทำงานต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม คือ เกษตรกรต้องมีทักษะด้านการผลิตมากพอสมควรในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดีไม่เกิดการงานซ้ำซ้อน ลดการจ้างงานในส่วนที่ไม่จำเป็น ใช้คนทำงานแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นต้น

4. เกษตรกรส่วนใหญ่จะประสบปัญหาด้านราคาโดยเฉพาะอำเภอชุมพวง ระดับราคาอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นควรมีการศึกษาทางด้านการตลาดของผลผลิตผักสลัดอินทรีย์เพื่อหาทิศทางการขยายตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่จะมากขึ้นในอนาคตจะต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ทางการตลาดร่วมกับความเป็นไปได้ทางการผลิตด้วย อย่างไรก็ตามธุรกิจการปลูกผักสลัดอินทรีย์ถ้ามีการวางแผนการผลิตและการตลาดที่ดี ก็จะเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนสูง และแนวโน้มในอนาคตกำลังจะขยายด้านการตลาดกว้างขึ้น